

ตัวอย่างผลงานวิชาการ

การให้บริการวิชาการเพื่อสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยในชุมชน ตามแนวคิดสุขภาพเป็นหนึ่งเดียว (one Health approach)

กัญญา ศรีตะวัน

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ราชบุรี

บทนำ

ด้วยพระปณิธานของศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ที่มีต่อพสกนิกรชาวไทยและสรรพชีวิตในข้อทรงห่วงใยปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าที่เป็นปัญหาสำคัญของชาติรวมถึงพระวิสัยทัศน์ที่เกี่ยวกับสุขภาพโลกหนึ่งเดียว โดยมีพระประสงค์ให้โรคพิษสุนัขบ้าหมดไปจากประเทศไทย ดังนั้นเพื่อสนองพระปณิธานและพระวิสัยทัศน์ดังกล่าว เห็นควรดำเนินโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี วทบ.ราชบุรี เป็นวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ที่มีภารกิจหลัก ประการหนึ่ง คือ การให้บริการวิชาการ ซึ่งเป็นการนำความรู้ความเชี่ยวชาญของอาจารย์ในวิทยาลัยไปให้บริการวิชาการแก่สังคม ผ่านขับเคลื่อนการดำเนินโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้าตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ดร.สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาวชิราวุธราชกุมารี วรชัตติยราชานารี โดยในปีพ.ศ. 2564-2568 เน้นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่ 3 การเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมและดูแลโรคพิษสุนัขบ้าในคน ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่กระทรวงสาธารณสุขรับผิดชอบ ส่งผลให้อาจารย์ของวิทยาลัยฯ มีเวทีการให้บริการวิชาการแก่สังคม และนำความรู้ความเชี่ยวชาญเรื่องแนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียวและการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ไปให้บริการวิชาการแก่สังคม อันจะนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอน และขยายผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักศึกษาในรายวิชาการการพยาบาลชุมชนในปีการศึกษา 2565 เพื่อให้การดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปตามรูปธรรมตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ทรงรับเป็นประธานกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการฯ และพระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าสิริภาจุฑาภรณ์ทรงรับเป็นรองประธานกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการฯ รัฐบาลจึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11(6) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธาน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ราชบุรี ได้มีเป็นกิจกรรมหนึ่งในโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า หลังดำเนินกิจกรรมมีบทเรียนที่สำคัญในการให้บริการวิชาการเพื่อสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยในชุมชนที่เสี่ยงต่อโรคพิษสุนัขบ้าและพื้นที่ที่ต้องเฝ้าระวัง โดยนักศึกษาและอาจารย์ โดยการดำเนินการให้บริการวิชาการเพื่อสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยในชุมชนในครั้งนี้ พิจารณาจากแนวคิดสุขภาพเป็นหนึ่งเดียว (one Health approach) และดำเนินการเชิงระบบประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลลัพธ์ของการให้บริการ ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข ดังนี้

ปัจจัยนำเข้า ตามกรอบแนวคิด one Health approach เนื่องจากมีสถานการณ์โควิด ทำให้การดำเนินกิจกรรมในระยะต่อไป ควรคำนึงถึงผู้เข้าร่วมโครงการ และหน่วยงานที่มีส่วนร่วมตามบริบทที่เหมาะสมของชุมชนตำบลดอนตะโก ควรมีการจำกัดจำนวนของผู้เข้าร่วม

กระบวนการ ตามกรอบแนวคิด one Health approach

สถานการณ์โควิด ทำให้การดำเนินกิจกรรมในระยะต่อไป ต้องมีการทบทวนกระบวนการของปีที่ผ่านมา
ควรมีการประเมินสภาพการณ์ และบริบทปัญหาของพื้นที่ และวางแผนกิจกรรมบูรณาการให้ตอบสนองปัญหาและ
ความต้องการได้ครอบคลุมทั้งคนและสัตว์ในชุมชน

ผลลัพธ์ของการให้บริการ ตามกรอบแนวคิด one Health approach

- 1.ผลที่เกิดกับประชาชน -ประชาชนในชุมชนที่เข้าร่วมโครงการสัตว์ปลอดโรค มีความรอบรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่อง
วิธีการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในคน
- 2.ผลที่เกิดกับชุมชน -ชุมชนมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการป้องกันและควบคุม
โรคพิษสุนัขบ้าในคน
- 3.ผลที่เกิดกับนักศึกษา -นักศึกษาได้รับประสบการณ์จริงจากการดูแลชุมชน และเรียนรู้การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า
ที่เกิดขึ้น -นักศึกษามีการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ไปให้บริการวิชาการแก่บุคคล
ครอบครัว และชุมชน
- 4.ผลที่เกิดกับอาจารย์ -อาจารย์ของวิทยาลัยมีโอกาสดำเนินโครงการและพัฒนาตนเองเป็นผู้นำสุขภาพ ผ่าน
การถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าใน
- 5 ผลที่เกิดกับวิทยาลัย -วิทยาลัยได้มีส่วนร่วมในการบริการให้ความรู้เรื่องพิษสุนัขบ้าให้กับชุมชน และการยอมรับ
จากชุมชน ในฐานะแหล่งเรียนรู้ทางวิชาการ ที่สามารถเข้าถึงชุมชน และสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน อย่างต่อเนื่อง และยัง
สามารถสร้างเครือข่ายวิชาการกับหน่วยงานภายนอก

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- การประสานงานและความร่วมมือต่างๆจากทุกภาคส่วน ที่มีส่วนร่วมในการทำให้โครงการสัตว์ปลอดโรค คน
ปลอดภัยเกิดขึ้น

ปัญหาอุปสรรคที่ท่านพบ

ปัญหาอุปสรรคที่ท่านพบในการทำกิจกรรมบูรณาการร่วมกับสหสาขาวิชาชีพเพื่อสัตว์ปลอดโรค การเตรียมความ
พร้อมนักศึกษาเรื่ององค์ความรู้พิษสุนัขบ้า และการประชาสัมพันธ์ของผู้เข้าร่วมโครงการ

แนวทางแก้ไข

- อาจารย์เตรียมความพร้อมให้แก่นักศึกษา โดยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการให้บริการที่ผ่านมา
- ประสานกับชุมชน เรื่องการจัดกิจกรรม รวมถึงการจัดหาสถานที่ ที่เหมาะสม และวันเวลา ที่ประชาชนมีความ
สะดวกในการเข้าร่วม
- สถานที่จัดควรเป็นสถานที่ปลอดโปร่งโล่งกว้าง เพื่อรองรับผู้เข้าร่วมโครงการที่สนใจ

.Next step การให้บริการวิชาการแบบบูรณาการแบบสหสาขา ระยะสั้นและระยะยาว

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างสมบูรณ์แบบ ระยะสั้นควรเพิ่มกิจกรรมที่น่าสนใจและหลากหลาย และระยะยาว
ควรมีการจัดกิจกรรมการบูรณาการที่มีภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมและจัดให้มีระบบการกำกับ
ติดตามอย่างต่อเนื่อง

